

Ö?retmen Adaylar?n?n Demokratik Alg? ve Tutumlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar?n?n Demokratik Alg? ve Tutumlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26989>

Özet

Ö?retmen Adaylar?n?n Demokratik Alg? ve Tutumlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i (TOAD), ö?retmen adaylar?n?n demokratik de?erlere, ilkelere ve uygulamalara ili?kin sahip olduklar? alg? düzeylerini ve bu alg?lara paralel geli?tirdikleri tutum seviyelerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Ölçek, T. Tutkun ve S. Z. Genç tarafından 2013 y?l?nda yap?lan kapsaml? bir geli?tirme çal??mas? sonucunda kullan?ma sunulmuştur. Bu ölçek, gelece?in e?itimcilerinin s?n?flar?nda demokratik bir ortam tesis etme yeterliliklerini ve sivil sorumluluk bilincini de?erlendirmek aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için çe?itli geçerlik ve güvenilirlik analizlerini içermiştir. Elde edilen yüksek güvenirlik katsay?s? (0.897), arac?n tutarlı ve güvenilir bir ölçüm sa?ladığını göstermektedir. Ölçek, 5'li Likert derecelendirme format?n? kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen aday?, demokrasi, tutum, alg?, psikometri, ölçek geli?tirme, e?itim psikolojisi.

Yazarlar

Tutkun, T., Genç, S. Z.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?retmen adaylar?n?n demokratik ilkelere yönelik alg?lar?n? ve bu alg?lar do?rultusunda ?ekillenen tutumlar?n? geçerli ve güvenilir bir biçimde saptamaktır. E?itim sisteminde demokrasinin yerle?mesi ve yayg?nla?mas?, öncelikle ö?retmenlerin demokratik de?erleri benimsemesiyle mümkündür. Bu nedenle, bu araç, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda temel veri sa?lamay? hedefler.

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n s?n?f yönetimi, ö?renci haklar?na sayg? ve ele?tirel dü?ünceyi te?vik etme gibi demokratik s?n?f ortam?n? destekleyen davran??sal e?ilimlerini ölçerek, onlar?n mesleki yeterliliklerinin önemli bir boyutunu ortaya koymaktadır.

Yapı

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n demokratik de?erlere yönelik hem bilişsel (alg?) hem de duyuşsal (tutum) boyutlar?n? ele alan karmaşık bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, bireyin demokratik süreçleri ne ölçüde anladığını (alg?) ve bu süreçlere ne ölçüde olumlu veya olumsuz

yaklaşık olarak (tutum) içerir. Ölçeğin çok boyutlu yapısı, demokratik tutumun sadece teorik bilgiyle sınırlı olmadığı, aynı zamanda uygulama ve davranışsal eğilimleri de kapsadığını varsaymaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, kapsamlı istatistiksel yöntemler kullanılarak incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yapıyı başarıyla temsil ettiğini kanıtlanmıştır. Geçerlik çalışmaları aşağıdaki yöntemleri içermiştir:

Madde-Test Korelasyonları: Her bir maddenin toplam ölçek puanı ile olan ilişkisi incelenmiş, maddelerin ayrırt edicilik düzeyleri belirlenmiştir.

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA): Ölçeğin temel boyutları ve faktör yapısını ortaya çıkarılması için kullanılmıştır.

Faktörler Arası Korelasyon Katsayıları: Ortaya çıkan faktörlerin birbirleriyle olan ilişkileri analiz edilerek, ölçeğin aynı yapıyı ölçtüğüne kararına varılmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığı ve kararlılığı, güvenilirlik analizleri ile tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, ölçeğin tutarlı bir ölçüm aracı olduğunu güçlü bir şekilde desteklemektedir. Çalışmada rapor edilen güvenirlik katsayısı, psikometrik standartlara göre mükemmel kabul edilen bir düzeydedir.

Güvenirlik katsayısı: **0.897** (Bu değer, ölçeğin yüksek derecede iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermektedir).

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, ölçek maddelerinin yapısal bütünlüğünü ve boyutluluğunu belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA sonuçları, maddelerin beklenen faktör yapısına altında toplandığını ve her bir faktörün demokratik algı ve tutumun farklı bir yönünü temsil ettiğini doğrulamıştır. Faktör yapısını istatistiksel olarak anlamlı olması, ölçeğin kuramsal temellerini desteklemektedir.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Kendini Değerlendirme (Self-Report) Envanteri

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçek (Örn: Tamamen Katılıyorum - Hiç Katılmıyorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmen Adaylar? (Farkl? bran?larda e?itim gören üniversite ö?rencileri)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: E?itim fakültelerinde ö?renim gören lisans ö?rencileri.

Test Metodolojisi: Ka??t/Kalem veya dijital ortamda uygulanan, kat?l?mc?lar?n demokratik ilkelere yönelik tutum ifadelerini de?erlendirdi?i bir anket metodolojisi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Demokrasi e?itimi, tutum ölçe?i, psikometrik özellikler, e?itim fakültesi, faktör analizi, iç tutarlı?ık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

Kurum E-posta Adresleri: Sa?lanmam??t?r.

Yaz??ma Adresi: Sa?lanmam??t?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2013

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere makale arac?l???yla yay?nlanm??t?r. Ticari kullanım veya geni? ölçekli lisanslama bilgisi makalede belirtilmemi?tir. Akademik ve e?itim amaçlı? kullanım için genellikle makaleye at?f yap?lmas? beklenir.

Kaynaklar

Ölçe?in orijinal geli?tirme çal??mas? a?a??daki akademik kaynakta yay?mlanm??t?r:

Tutkun, T. ve Genç, S. Z. (2013). Ö?retmen Adaylar?n?n Demokratik Alg? ve Tutumlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i geli?tirme çal??mas?. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(7), 1127-1138. DOI: [10.9761/JASSS1720](https://doi.org/10.9761/JASSS1720)

Makalenin orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

PDF ?ndirme Ba?lant?s?: [ogretmen-adaylarinin-demokratik-almi-ve-tutumlarina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Ö?retmen Adaylar?n?n Demokratik Alg? ve Tutumlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r.

Ölçek maddeleri, orijinal ara?t?rma makalesinde (Tutkun & Genç, 2013) yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM